

25.09.2019

Ärende/15

§ 264

Den av ledamoten Maria Ohisalo väckta motionen om upprätthållande av arbetsförmågan hos arbetslösa

HEL 2019-003280 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Maria Ohisalo väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Ilkka Haahtela, chef för immigrations- och sysselsättningstjänster, telefon: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Jaana Vuorela, servicechef, telefon: 310 79789
jaana.vuorela(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutetun aloite 13032019 Ohisalo Maria, Aloite työttömien työkyvyn ylläpitämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Maria Ohisalo och 33 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stad utvecklar metoder för att bättre identifiera riskgrupper för utsatthet, öka kommunikationen om hälsoundersökningar för arbetslösa, ordna mera undersökningar för dem som behöver sådana och utbilda personal om förhållandet mellan arbetslöshet och utsatthet.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att upprätthållandet av arbetsförmågan och välmåendet är väsentligt med tanke på sysselsättningen. Dessutom bör klienternas tillgång till de rätta tjänsterna tryggas. Enligt stadsstrategin riktas stadens tjänster som främjar sysselsättningen särskilt till de grupper i vilka deltagandet på arbetsmarknaden är det minsta.

Nuläget

De arbetslösas rätt till hälsoundersökningar grundar sig på hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010). Social- och hälsovårdssektorn har en skyldighet att ordna hälsoundersökningar för arbetslösa för att stöda de arbetslösas arbets- och funktionsförmåga så att alla arbetslösa har en möjlighet till en hälsoundersökning och en bedömning av arbetsförmågan. Alla arbetslösa utnyttjar dock inte den här möjligheten eftersom de inte är medvetna om tjänsten eller inte är motiverade att ta hand om sin hälsa och arbetsförmåga. Att gå på hälsoundersökning är alltså inte förpliktande för den arbetslösa, även om det finns ett behov. Verksamhetens utvecklingsbehov hänför sig därför särskilt till att bättre identifiera riskgrupperna och motivera arbetslösa som hör till en riskgrupp att utreda och upprätthålla sin arbetsförmåga.

I Helsingfors finns sju hälsovårdare vars huvudsyssla är att erbjuda rådgivning som gäller arbetsförmågan och hälsan. Tjänsten riktas i huvudsak till klienter hos Helsingfors sektorsövergripande samservice och Navigatorn. Hälsoundersökningar för arbetslösa utförs i viss mån också på hälsostationerna. Om rådgivningen i frågor som gäller arbetsförmåga och hälsa finns noggranna uppföljningsuppgifter och tjänsten utnyttjas årligen av över 2 000 arbetslösa helsingforsare. I nuläget finns däremot inga omfattande data om hälsoundersökningar.

Dessutom kan de arbetslösa utnyttja den elektroniska hälsoundersökningen, med hjälp av vilken de klienter som är i behov av det kallas till noggrannare undersökningar. Det finns information om hälsoundersökningar för arbetslösa på social- och hälsovårdens webbsidor, med beskrivningar av de arbetslösas rätt till hälsoundersökning och kontaktuppgifter till hälsostationerna.

Av social- och hälsovårdsnämndens utlåtande 18.6.2019, § 143, framgår inte hur personalen inom sektorn utbildas om förhållandet mellan arbetslöshet och utsatthet. Yrkesarbetet i branschen omfattas av en lagstadgad skyldighet till fortbildning, till vilken identifieringen av riskerna som hänför sig till arbetslöshet kan bindas.

Nya verksamhetsmodeller och utvecklingsåtgärder

Rådgivningen i frågor som gäller arbetsförmåga och hälsa främjas genom olika slags modeller och projekt vars mål är att de som arbetar inom social- och hälsovården lär sig att bättre identifiera riskgrupper för utsatthet. Ett mål är också att social- och hälsovårdens personal identifierar riskerna som hänför sig till arbetslöshet och kan vägleda klienterna i rätt ögonblick till undersökningar av arbetsförmågan och hälsan. En allt bättre och tidigare identifiering av riskerna kommer att öka antalet personer som söker sig till hälsoundersökningar och kräver sålunda

25.09.2019

tillräckliga resurser. Nya projekt som främjar rådgivningen om arbetsförmåga och hälsa är:

1) Tjänsterna för klienter som behöver mycket tjänster har förbättrats som en del av verksamhetsmodellen central för hälsa och välbefinnande (THK-modellen) så att klienten får de tjänster han eller hon behöver flexibelt i ett multidisciplinärt samarbete. Servicekonceptet intensifierar samarbetet mellan det sociala arbetet med vuxna och hälsostationerna, vilket också förbättrar riktandet av tjänsterna bättre till långtidsarbetslösa.

2) Inom social- och hälsovården genomförs under sommaren 2019 ett pilotförsök med kartläggningsmodellen "Hur går det?" för riskgrupper. I pilotförsöket betraktas bl.a. studie- och arbetsrelaterade frågor som riskfaktorer. Dessutom kartläggs sociala relationer, hälsotillstånd, mental hälsa, delaktighet och olika slags beroendefaktorer. Enligt en överenskommelse tas modellen i bruk i större omfattning efter pilotförsöket under hösten 2019.

3) Social och hälsovårdssektorn har tillsammans med Folkpensionanstalten (FPA) skapat "Huolen tunnistamisen malli" (modell för identifiering av orosmoment) med hjälp av vilken klienternas behov av hjälp kan identifieras bättre vid FPA. FPA kan elektroniskt skicka ett meddelande till kommunen om klientens välmående och hur han eller hon klarar sig. I modellen fästs uppmärksamhet vid bl.a. klientens sysselsättning och studier.

Uppföljningen av servicebehoven som hänför sig till de arbetslösas hälsa förbättras, då det i det kommande datasystemet för social- och hälsovården Apotti kommer att ingå hälso- och välfärdsindikatorer, däribland arbetslöshet. Arbetslösheten registreras i systemet och om klientens arbetslöshet blir långvarig beaktas klientens arbets- och funktionsförmåga.

Utöver utvecklingen av rådgivningen och identifieringen av riskgrupper utvecklar stadskansliet och social- och hälsovårdssektorn processerna inom hälsotjänsterna för arbetslösa genom att i samverkan förverkliga projektet Työkyky käyttöön (Arbetsförmågan i bruk) under år 2019. Projektets mål är att utveckla en modell där man med hjälp av nätverksformade arbetsmetoder får arbetslösa personer att snabbare undersöka sin hälsa och arbetsförmåga. Samarbetspartner i projektet är FPA och arbets- och näringsbyrån.

Kommunikationen och informeringen om undersökningarna av arbetsförmågan och hälsan för arbetslösa är också viktig för att de arbetslösa ska kunna söka upp tjänsterna. Information om hälsoundersökningar för arbetslösa finns på webbsidorna för Helsingfors stads social- och

25.09.2019

hälsovård, där också de arbetslösa rätt till hälsoundersökning beskrivs. En del av de arbetslösa vet dock inte om sin rättighet, varför social- och hälsovården förbättrar sin kommunikation så att alla som behöver tjänster som gäller arbetsförmågan eller hälsan kan söka upp tjänsten.

Till slut

Stadsstyrelsen konstaterar att social- och hälsovårdssektorn bör reservera tillräckliga resurser för hälsoundersökningar för arbetslösa. De pågående modellerna och projekten med hjälp av vilka man vill förbättra processerna som hänför sig till de arbetslösa arbetsförmåga och hälsoundersökningar kommer att öka de arbetslösa uppsökning av hälsotjänsterna. Med hjälp av de ovannämnda nya verksamhetsmodellerna identifieras i fortsättningen också personalens utbildningsbehov allt bättre och i större utsträckning. Utvecklingen av kunskaperna definieras i lagstiftningen för social- och hälsovården, där det ingår en lagstadgad skyldighet att ordna fortbildning för personalen inom social- och hälsovården. Utvecklingen av kunskaperna om de arbetslösa hälsa bör tas upp som en del av detta. Dessutom konstaterar stadsstyrelsen att social- och hälsovårdssektorn förbättrar kommunikationen om hälsotjänsterna för arbetslösa och utvecklar också uppföljningen av verksamheten i och med Apotti. I uppföljningen och utvärderingen ska särskild uppmärksamhet fästas vid att klienterna söker upp rätt tjänster.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Svaret har beretts på stadskansliets näringslivsavdelning och social- och hälsovårdsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet 18.6.2019, § 143. Stadskansliet har i förhandlingar 27.6.2019 fått tilläggsuppgifter från social- och hälsovårdssektorn om processerna kring hälsovårdstjänsterna och upprätthållandet av arbetsförmågan hos de arbetslösa.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Ilkka Haahtela, chef för immigrations- och sysselsättningstjänster, telefon: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Jaana Vuorela, servicechef, telefon: 310 79789
jaana.vuorela(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutetun aloite 13032019 Ohisalo Maria, Aloite työttömien työkyvyn ylläpitämisestä

25.09.2019

Ärende/15

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 09.09.2019 § 564

HEL 2019-003280 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Jaana Vuorela, palvelupäällikkö, puhelin: 310 79789
jaana.vuorela(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.06.2019 § 143

HEL 2019-003280 T 00 00 03

Esitys

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon ym. valtuustoaloitteeseen koskien työttömien työkyvyn ylläpitämistä:

"Työkyky- ja terveysneuvonta

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (1326/2010) kunnan tehtävänä on järjestää työttömien terveystieteiden palvelut. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi ohjekirjeen asiasta 19.8.2013 [STM, Työttömien-terveystieteiden palvelut](#). Kuntien järjestämisen terveystieteiden neuvonnan ja terveystarkastusten on tuettava työttömän työ- ja toimintakykyä, ehkäistävä sairauksia sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämänhallintaa. Tarvittaessa henkilöt on ohjattava hoitoon tai lääkinnälliseen, ammatilliseen tai sosiaaliseen kuntoutukseen.

Sosiaali- ja terveystoimessa työkyky- ja terveysneuvontaa tekee seitsemän työterveyshoitajaa päätyönään. Asiakkaat ohjautuvat työkyky- ja

25.09.2019

terveysneuvontaan pääasiassa Työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) ja Ohjaamo Helsingistä.

Vuonna 2017 työkyky- ja terveysneuvonnassa oli asiakkaita 2 054 ja vastaava luku vuonna 2018 oli 2 350. Tänä vuonna työkyky- ja terveysneuvonnassa on ollut tammikuun alusta maaliskuun loppuun 748 asiakasta. Tämän vuoden asiakkaista 29,5 prosenttia oli alle 31-vuotiaita, 29,1 prosenttia 31–45-vuotiaita ja 41,3 prosenttia yli 45-vuotiaita.

Myös terveysasemilla tehdään jossain määrin työttömien terveystarkastuksia. On sovittu, että TYP ohjaa terveysasemille tarkastuksiin alle 30-vuotiaita, yli 300 päivää työttömänä olleita ja maahanmuuttajia. Työttömät voivat käyttää myös [sähköistä terveystarkastusta](#), josta poimitaan tarkempaan tarkastukseen ne asiakkaat, jotka sitä tarvitsevat.

Paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat

Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palveluja on parannettu osana terveys- ja hyvinvointikeskus -toimintamallia niin, että asiakas saa tarvitsemansa palvelut joustavasti moniammatillisella yhteistyöllä. Palvelukonsepti lisää aikuissosiaalityön ja terveysasemien yhteistyötä, mikä parantaa myös palvelujen kohdentumista paremmin pitkäaikaisyöttömille.

Tiedottaminen

Työttömien terveystarkastuksista löytyy tietoa sosiaali- ja terveystoimen nettisivuilla, missä kerrotaan, että työttömillä on oikeus terveystarkastukseen ja yhteistiedot terveysasemille. Suurin osa työttömien terveystarkastuksiin tulevista ohjautuu kuitenkin palveluun TYP:n tai Ohjaamo Helsingin kautta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Työttömän terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että hänellä on mahdollisuus päästä työttömien terveystarkastukseen ja työkykyarvioon. Osa työttömistä ei ole kuitenkaan tietoisia oikeudestaan. Sosiaali- ja terveystoimi parantaa viestintää niin, että kaikki työkyky- ja terveysneuvontaa tarvitsevat osaavat hakeutua palveluun."

04.06.2019 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi

25.09.2019

Ärende/15

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.j.lukkarinen(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi